

(vrij zeker dezelfde dunkt me(?)) was weer rustig bezig, en had drie celletjes klaar. Met het oog op de nachtrust van mijn dochters heb ik nu alles met „Velpon” (lijm) onder tegen een dooden tak in den tuin gehangen, de wesp is echter weer weggevlogen. We hebben hier veel nesten in den tuin zitten (altijd) maar ik heb nog nooit gehoord; dat deze diertjes ook binnenshuis bouwen. Het tweede nest was niet aan de resterende vezeltjes van het eerste gehangen, maar 8 tot 9 cm. daarvan af, aan het gladde plafond — dus geen „instinctieve voortbouw” maar een nieuwe keuze. Ik vond het verbaasd aardig!

KRUISINGA.

Adders in gevangenschap. Dit jaar komen hier in den omtrek veel adders voor. Onze tuinman had er dit voorjaar reeds 15 opgeruimd, zooals hij vertelde. Hier, op het terrein van het biologisch station ving ik zelf 3 volwassen exx. (2 ♀♀ en een ♂), die nu in een terrarium buiten staan en veel interessants laten zien. Iederen avond kruipen ze samen in een holte onder de heizoden. 's Morgens vroeg liggen ze zich heerlijk te zonnen; prachtdieren. Ze drinken af en toe in het Sphagnum-kommetje in den hoek, kruipen bij nadering soms vliegensvlug naar boven in de oude heistruik en liggen daar als echte boomslangen op de loer met fonkelende, donker roodbruine kattenogen, sierlijk gekronkeld.

Gedurende de 14 dagen van hun gevangenschap zijn het mannetje en een wijfje al een keer verveld, maar zoover ik kon nagaan was nog geen voedsel (kikkers) opgenomen. Een afgebroken hagedissenstaart wierp ik vandaag in het terrarium. Die kwam terecht tusschen de kronkels van een der wijfjes, maar dit bleef vrij onverschillig liggen. Na ongeveer vijf minuten kropen plotseling het andere wijfje en het mannetje op de hagedissenstaart af en het wijfje duwde de kop van haar gezellin brutaalweg opzij, kreeg schokbewegingen in den hals en begon levendig met haar tongetje te werken, alsoor er mee de hagedissenstaart betastend. Toen gebeurde, wat ik nog nooit eerder gezien had. De elastische bek ging open en jawel, heel kalm werd het malsche boutje in zijn geheel naar binnen gewerkt. Binnen een minuut was de heele prooi verdwenen. Na een 14 dagen vasten legde deze wijfjesadder dus de bekende voedselweigerings in gevangenschap reeds af (zooals bekend kunnen adders best een paar maanden buiten voedsel) en knuffelde in de volle zon, onder toezien van m'n Vrouw en mij, haar boutje op, waarbij vooral het manoeuvreeren met de bijzonder sterk bewegelijke onderkaak opviel.

Wijster (Dr.), 21 Juli 1935.

W. B.

Doode Torenvalken. In de meded. van Dr. Thijsse over 13 Torenvalken geringd voor het Rijks Museum van Nat. Hist. te Leiden in D. L. N. Febr. 1935 wordt gevraagd naar doodgevonden niet-geringde torenvalken. Het ornithol. verslag der Plantenziektek. Dienst 1932 pag. 10 bevat een bericht van G. Bosch, Leeuwarden, over 14 stervende of zieke torenvalken die hem tusschen 20 Dec. 1931 en 20 Febr. 1932 werden gemeld; 5 kreeg hij er in handen. Volgens de Rijksseruminrichting te Rotterdam leden 4 vogels aan darmontsteking.

Uit diverse ringverslagen blijken deze vogels niet geringd.

Hetzelfde verslag van het voorafgaande jaar pag. 10 wijst voor 1931 op een sterke toename van broedende torenvalken o.a. „In Eext minstens” 7 paar, waarvan 4 zeer dicht bijeen, binnen een afstand van 100 M. 't Verslag voor 1932 pag. 6 geeft aan dat deze „kolonie” toen terugliep tot 1 paar. Of buiten Friesland in Januari 1932 een dergelijke sterfte optrad kon ik niet achterhalen.

Wat de 13 geringde torenvalken betreft: één was toch reeds 2 ½ jaar oud (63222). Het is een gewoon verschijnsel bij alle soorten, dat juist de grootste verliezen worden geleden in het eerste jaar; en verder tot de jongen zich als broedvogels gevestigd hebben.

Jonge torenvalken jagen veel op open veld en zullen dus eerder in handen vallen van hen die belust zijn op de premies, die duivensportverenigingen betalen voor iedere roofvogel.

In de ringlijsten zal zich achter een „doodgevonden” (beschermd) vogel ook wel eens een jager of wildschut verschuilen die, ontdekkend dat zijn buit geringd is, gevaar vreest als hij zijn schieten aan „Leiden” opgeeft. Zoo'n melding is toch beter, dan dat de ring verdwijnt.

Ik vond eens ringrestanten als kinderspeelgoed!

Bilthoven.

A. H. LUKEN.

Koekoek en Roodstaart. De Levende Natuur Aug. 1934 bevat een artikelje met foto over een geval waarbij de roodstaarteieren verloren gaan. Het Ornithol. verslag der Plantenziektek. Dienst 1927 pag. 15 somt negen gevallen op waarbij dit als regel niet 't geval is; echter in gesloten kasten.

In 1 geval waren er twee eieren en mislukte het legsel.

Driemaal lag 't koekoeksei met meerdere of alle roodstaarteieren heel of gebroken onder 't nest.

Vijfmaal vlogen de jonge roodstaarten uit, doch overleed de koekoek na 2 tot 6 dagen; op één geval na, waarbij de jonge koekoek nog 14 dagen na 't uitvliegen van de roodstaarten in de nest-

kast bleef. Wanneer dus, als in een gesloten kast, hooge wanden rondom 't nest aanwezig zijn, schijnen de eieren niet alleen niet verloren te gaan, doch ook de jonge roodstaarten vliegen gezond en wel uit. De jonge koekoek legt echter dikwijls het loodje; zooals ik ook eenmaal waarnam in een vrij roodborstnest. Het koekoeksei kwam 5 dagen na die van de roodborst uit. De volgende dag lag het jong dood onder de roodborstjes.

Willen we er iets van te weten komen, of we in een geval als in D. L. N. vermeld steeds met dezelfde vogels te doen hebben loont het misschien, jaarlijks de jongen te ringen. Een geringde broedvogel, later, is dan aanwijzing voor sterfte of wisseling.

Bilthoven.

A. H. LUKEN.

Een verdwaalde visch. Zondag 16 December is op het strand nabij Egmond aan Zee een merkwaardige visch gevonden.

Het betreft een exemplaar van *Brama raji* (Bloch), een vorm, die in de diepere deelen van Atlantische en Pacifische oceaan thuishoort (vnl. beneden 100 M.) en in de Noordzee als verdwaald beschouwd mag worden.

Het is een sterk zijdelings afgeplatte visch met opvallend lange rug- en anaalvin, kleine buikholte en merkwaardige bek. De lengte bedroeg circa 70 cm. Het oog was voorzien van een zilverachtig tapetum lucidum (als bij sommige zoogdieren), hetgeen van buiten af een eigenaardige indruk maakte. Dit kan misschien in verband gebracht worden met het leven op groote diepte.

Haarlem.

P. KORRINGA.

Deze visch, de Braam of Zee-brasem moet in de Middellandsche Zee nogal veel gevangen worden en als consumptie-visch gezocht zijn. Enkele exemplaren worden zoo nu en dan op alle W. en N.W. Europeesche kusten gevangen tot Denemarken, Z.W. Scandinavië en Pommeren toe.

RED.

Taraxacum officinale met bebladerde stengel. In een weide vond ik een paardebloem met een blaadje aan de holle stengel. Naar ik meen heeft de heer W. H. Wachter indertijd een dergelijke vondst gedaan.

Chaan, 11 Mei 1935.

B. J. J. R. WALRECHT.

GEVRAAGD :

Buekers: Onze Vogels, 2 deelen. Steuer: Leitfaden der Planktonkunde of ander werk over plankton.

Adres: W. F. DORGELO, Nassauplein 4, Alkmaar.

Twee exemplaren van Ter Haar, Onze Vlinders. Prijsopgaaf met vermelding van druk aan J. C. CETON, Arntzeniusweg 13, Amsterdam O.

J. Thijsse: Omgang met planten, Jaargangen Levende Natuur; J. Thijsse: Krijtland; Stoppe-laar: Roep der velden; J. Strijbos: Hoe heet die vogel?; Oudemans: Insecten. Brieven aan P. V. AKKEREN, Zijlstraat 89, Haarlem.

AANGEBOODEN:

Beer: De Relativiteitstheorie e. h. geschiedk. grondsl. f 1,—; Buchner: Het leven d. liefde i. d. dierenwereld (3,—) f 1,—; Buchner: Uit het leven d. dieren (3,—) f 1,—; Flammarion: Zijn de hemellichamen bewoond? f 1,—; Schlegel: De vogels v. Nederland, 2 dln. (kopjes!) f 5,—; Geitel: Siegeslauf d. Technik, 3 zware dln. schitt. geill. (21,60) f 10,—; Nagel: Handb. d. Physiologie d. Menschen. 5 dln. (79,80) f 15,—; Geill. weekbl. v. fotografie, 11 Jrgn. f 7,—; Ochsenheimer: Die Schmetterlinge v. Europa, 10 dln. in 7 bnd. f 8,—; Naturwissenschaftliche Rundschau 1889—'98. 7 Jrgn. (70,—) f 4,—; Kosmos, Handweiser f. Naturfreunde. 1907—'29. 18 Jrgn. (± 80,—) f 15,—; Thijsse: Vogelboekje f 1,—; Rombouts: De dieren v. Nederl. f 1,50; Vollenhoven: De gelede dieren v. Nederl. 2 dln. f 3,—; Gedenk. Ned. Heide Mij. folio f 1,—; „Gaea”, Natur u. Leben. Zeitschr. Naturw. u. Geogr. Kenntnisse. 1870—1909, niet verder versch. (± 320,—) f 30,—; Harting: Leerb. grondbeg. dierk. i. h. geh. omvang 17 dln in 6 bdn. f 7,—; Hartwig: The Aerial World (12,60) f 2,—; Borgerhof: Wonderen d. techniek, 4 dln. (16,—) f 3,—; Onze Tuinen + Onze dieren v. huis en hof, 5 folio jrg. 1906—'17, rijk geill. f 5,—; Dilgentia, Natuurk. Voordr., 4 dln. 1923—'26 (10,—) f 2,—; Witte: Handl. t. h. kweeken v. planten in huis, geill. (3,—) f 1,—; Miethe: Die Technik i. 20e Jahrhundert, 3 bnd. (18,75) f 5,—; Harmsworth Encyclopaedie, 10 bnd. f 10,—; Graber: Werkzeuge d. Tiere, 2 dln., 1 bnd. f 1,—; Lendenfeld: Die Hochgebirge d. Erde, rijk geill. (10,20) f 3,50; Seibert-microscop 20—600 × in kist. f 25,—. Porto v. kooper.

Staphorst G 90.

J. K. MULDER.